

මිල මට්ටම සමස්ත

General
Price Level

රටක භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ මිල කාලයක් සමඟ වෙනස්වීම්වලට භාජනය වන අතර එමඟින් සමස්ත මිල මට්ටමේ විචලනයන් ඇති වේ. එය මුදලේ ක්‍රය ශක්තිය කෙරෙහි සෘජු ව බලපානු ලබන අතර, එමඟින් පුද්ගල ජීවන තත්ත්වය ද වෙනස් වේ. මේ නිසා, රටක සමස්ත මිල මට්ටමේ ප්‍රවණතාවයන් හඳුනා ගැනීම ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී ඉතා වැදගත් වන අතර, සමස්ත මිල මට්ටම ස්ථාවර ව පවත්වාගෙන යාම වැදගත් සාර්ව ආර්ථික අරමුණක් ද වේ.

සමස්ත මිල මට්ටම

General Price Level

.....

.....

.....

.....

කිසියම් දෙන ලද අවස්ථාවක රටක භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ගණන් විවිධ ආකාරයෙන් වෙනස් විය හැකි ය. ඇතැම් භාණ්ඩ හා සේවා වල මිල සීග්‍රයෙන් ඉහළ යන අතර, ඇතැම් භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ මිල ඉතා සෙමින් ඉහළ යනු දැකිය හැකි ය. එසේම ඇතැම් ඒවායේ මිල පහළ බසීමින් ද තිබිය හැකි ය. තවත් සමහරක මිල නො වෙනස් ව ද පැවතිය හැකිය. එබැවින් එක් එක් භාණ්ඩයන්හි මිල ගණන්වල හැසිරීම වෙන වෙන ම නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් සමස්ත මිල මට්ටමේ හැසිරීම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කළ නොහැක.

ආර්ථිකයක සමස්ත මිල මට්ටම මැනීම සඳහා යොදා ගන්නා සංඛ්‍යාතමය විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදය “මිල දර්ශකය” නම් වේ.

මිල දර්ශක

Price Indices

.....

.....

.....

.....

.....

එයින් සමස්ත මිල මට්ටම නිරූපණය වේ.

මෙහි දී ආර්ථිකයේ සියලු ම භාණ්ඩ හා සේවා නියෝජනය වන පරිදි භාණ්ඩ පැසක් තෝරා ගනු ලබන අතර, එමඟින් සකසන මිල දර්ශකයේ වෙනස් වීම මඟින් රටේ පොදු මිල මට්ටම ඉහළ යන්නේ ද? පහළ යන්නේ ද? කොපමණ වේගයකින් එය සිදුවන්නේ ද? යන්න මැන බැලේ.

මිල දර්ශකය මඟින් අතීත වර්ෂයක දී, කිසියම් භාණ්ඩ පැසක් මිල දී ගැනීමට වැය වූ මුදල් ප්‍රමාණය, වර්තමානයේ එම භාණ්ඩ පැස ම මිල දී ගැනීමට දරන වියදම සමඟ සංසන්දනය කෙරේ.

මිල දර්ශකයක් සකස් කිරීමේ පියවර :

1. දර්ශක ගණනය කිරීමට අවශ්‍ය සංඛ්‍යාතමය ක්‍රමවේදයක් (සූත්‍රයක්) තෝරා ගැනීම.
2. අදාළ පාරිභෝගික කණ්ඩායම (නියැදිය) තීරණය කිරීම.
3. භාණ්ඩ හා සේවා පැසක් තෝරා ගැනීම.
4. කුටුම්භ අයවැය සමීක්ෂණයක් පවත්වා දත්ත රැස්කර ගැනීම.
5. පාද වර්ෂය (Base Year) තෝරා ගැනීම.
6. මිල සාපේක්ෂයන් සකස් කිරීම
7. බර තැබීම.
8. මිල දර්ශකය සකස් කිරීම.

මිල දර්ශකය මිනුම් කිරීම

මිල දර්ශකයක් මිනුම් කිරීමට ක්‍රම රාශියක් පැවතිය ද, බොහෝ අවස්ථාවල යොදා ගනු ලබන්නේ ලැස්පියර් දර්ශකාංකය යි. (Laspeyres Index Number) එයට අනුව, මිල දර්ශකය ගණනය කරනුයේ, තෝරා ගත් භාණ්ඩ පැසක ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ වටිනාකම, එම භාණ්ඩ පැසෙහි ම පාද වර්ෂයේ වටිනාකමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස දක්වමින් ය. එය ගණනය කරන ආකාරය පහත දැක් වේ.

මෙහි දී, Q_0 = පාද වර්ෂයේ මිල දී ගත් භාණ්ඩ ප්‍රමාණය
 P_0 = පාද වර්ෂයේ භාණ්ඩ මිල දී ගත් මිල
 P_1 = ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ භාණ්ඩ මිල දී ගත් මිල

මාස්පතා ගණනය කරනු ලබන පාරිභෝගික මිල දර්ශක අංකයන්ගේ මධ්‍යයන අගය පදනම් කර ගනිමින් වාර්ෂික මිල දර්ශක අගයන් ගණනය කෙරේ.

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත මිල මට්ටම මැනීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිතා කෙරෙන මිල දර්ශක හතර කි.

1. .... (CCPI)
2. .... (NCPI)
3. .... (PPI)
4. .... (GDP Deflator)

මිල දර්ශකයක් සකසා ගන්නා ආකාරය සරල නිදසුනක් ආශ්‍රයෙන් පැහැදිලි කර ගනිමු.

එක්තරා කල්පිත ආර්ථිකයක පාරිභෝගිකයින් පිරිසක් මිලට ගනු ලබන පාරිභෝගික භාණ්ඩ වර්ග 5 කින් සමන්විත භාණ්ඩ පැසක් සම්බන්ධයෙන් පහත තොරතුරු සපයා ඇත. ඒවා ඇසුරින් පහත වගුවේ හිස්තැන් පුරවන්න. (සැ. යු.: ප්‍රචරිතන වර්ෂය 2020 ද, පාද වර්ෂය 2013 ද යැයි සලකන්න.)

භාණ්ඩය	2013 මිලදී ගත් ප්‍රමාණය (Q ₀)	2013 ඒකකයක මිල (P ₀)	2020 ඒකකයක මිල (P ₁)	පදනම් වර්ෂයේ (2013) භාණ්ඩ පැසෙහි වටිනාකම (Q ₀ P ₀)	ප්‍රචරිතන වර්ෂයේ (2020) භාණ්ඩ පැසෙහි වටිනාකම (Q ₀ P ₁)
සහල්	10 kg	60	100	.....	.....
සීනි	2 kg	50	90	.....	.....
පොල්	෧෧ 10	40	120	.....	.....
ඉන්ධන	10 l	160	130	.....	.....
විදුලිය	10 kw	10	10	.....	.....
				ΣQ ₀ P ₀ = ...	ΣQ ₀ P ₁ = ...

අ. 2013 පාද වර්ෂයට අදාළ මිල දර්ශකය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ආ. 2013 වර්ෂය පාද වර්ෂය ලෙස සලකමින් 2020 වර්ෂයට අදාළ මිල දර්ශකය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ඉ. 2013 - 2020 කාලය තුළ පොදු මිල මට්ටම කොතරම් ප්‍රමාණයකින් වැඩි වී ඇත් ද?

.....

.....

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය

Colombo Consumer Price Index - (CCPI)

2012/2013 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයෙන් අනාවරණය වූ තොරතුරු මත කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ නාගරික කලාපවල සියලු ම ගෘහ ඒකක ආවරණය වන පරිදි ගණනය කරන පාරිභෝගික මිල දර්ශකය කි.

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ

ගණනය කරන ආයතනය	ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව	
භූගෝලීය ආවරණය	කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ සියලු ම නාගරික කලාපවල සියලු ම ගෘහ ඒකක	
පදනම් වර්ෂය	2013 = 100	
පදනම් තොරතුරු පිළිබඳ මූලාශ්‍ර	2012/2013 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය	
ගෘහ ඒකකයක කාමාජික සංඛ්‍යාව	3.9	
භාණ්ඩ සංඛ්‍යාව	ආහාර	181
	ආහාර නොවන	211
		<u>392</u>
භාණ්ඩ කාණ්ඩ	ප්‍රධාන කාණ්ඩ	12
	උප කාණ්ඩ	105
බර හැඩ්ම	ආහාර	28.24%
	ආහාර නොවන	71.76%
පදනම් වර්ෂයේ භාණ්ඩ පැකේ වටිනාකම	රු. 60364.73	
මිල රැස්කිරීම	කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශය ආවරණය වන පරිදි ලක් සතොස, සුපිරි වෙළෙඳසැල් සහ විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථාන 14 කින් මිල තොරතුරු රැස් කෙරේ.	
ගණනය කිරීමේ පිළිවෙළ	වැඩි දියුණු කරන ලද ලැස්පියර්ගේ දර්ශක සූත්‍රය	

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ සංයුතිය

කාණ්ඩය		බර කැබ්ම%
ආහාර සහ මධ්‍යසාර නොවන පාන වර්ග		28.24
ආහාර නොවන, මධ්‍යසාර පාන වර්ග සහ දුම්කොළ		
- මධ්‍යසාර පාන වර්ග සහ දුම්කොළ	1.03	
- රෙදිපිළි සහ පාවහන්	2.29	
- නිවාස, ජලය, විදුලිය, ගෑස් සහ වෙනත් ඉන්ධන	31.98	
- ගෘහ භාණ්ඩ, ගෘහ උපකරණ සහ ගෘහ ඒකක නඩත්තුව	2.54	
- සෞඛ්‍ය	4.39	
- ප්‍රවාහන	10.61	
- සන්නිවේදනය	3.30	
- විනෝදාත්මක සහ සංස්කෘතික	1.30	
- අධ්‍යාපන	5.86	
- ආපනශාලා සහ හෝටල්	5.14	
- විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා	3.32	
		71.76
		100

මූලය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

2021 ජනවාරි මාසය සඳහා කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ අගය
138.7 කි.

* 2015 නොවැම්බර් මාසය වන තෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ නිල පාරිභෝගික මිල දර්ශකය ලෙස සලකන ලද්දේ මෙය යි. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත මිල මට්ටම හා ජීවන වියදම පෙන්නුම් කරන දර්ශකයක් වශයෙන් කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ ප්‍රබල අඩුපාඩුවක් වන්නේ එහි භූගෝලීය ප්‍රදේශය කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයට පමණක් සීමා වීම යි. කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය කොතෙක් දුරට සමස්ත ශ්‍රී ලංකාවේ ම වියදම් රටාව නියෝජනය කරනවා ද යන්න ගැටලුව කි. විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය හා වතු අංශයේ ජීවන රටාව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ දක්නට නො ලැබේ.

ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය

National Consumer Price Index - (NCPI)

2012/13 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයෙන් අනාවරණය වූ තොරතුරු මත ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පලාතක ම සියලු ම ගෘහ ඒකක ආවරණය වන පරිදි, ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් ගණනය කරන පාරිභෝගික මිල දර්ශකය කි.

ශ්‍රී ලංකාවේ නිල ජීවන වියදම් මිල දර්ශකය වන්නේ “ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය” යි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ

ගණනය කරන ආයතනය	ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
භූගෝලීය ආවරණය	ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පලාතක ම සියලු ම ගෘහ ඒකක
පදනම් වර්ෂය	2013 = 100
පදනම් තොරතුරු පිළිබඳ මූලාශ්‍ර	2012/13 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය
ගෘහ ඒකකයක සාමාජික සංඛ්‍යාව	3.9
භාණ්ඩ සංඛ්‍යාව	407
භාණ්ඩ කාණ්ඩ	ප්‍රධාන කාණ්ඩ 12 උප කාණ්ඩ 105
ඔර තැබීම	ආහාර 44.04% ආහාර නොවන 55.96%
පදනම් වර්ෂයේ භාණ්ඩ පැසේ මාසික වටිනාකම	රු. 32,142.69
මිල රැස් කිරීම	සෑම දිස්ත්‍රික්කයක ම ප්‍රධාන නගරයෙහි මිල රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 3 බැගින්
ගණනය කිරීමේ පිළිවෙළ	ලැස්පියර්ගේ දර්ශක සූත්‍රය

ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ සංයුතිය

කාණ්ඩය		බර තැබීම%
ආහාර සහ මධ්‍යසාර නොවන පාන වර්ග		44.04
ආහාර නොවන, මධ්‍යසාර පාන වර්ග සහ දුම්කොළ		
- මධ්‍යසාර පාන වර්ග සහ දුම්කොළ	2.27	
- රෙදිපිළි සහ පාවහන්	3.44	
- නිවාස, ජලය, විදුලිය, ගෑස් සහ වෙනත් ඉන්ධන	18.00	
- ගෘහ භාණ්ඩ, ගෘහ උපකරණ සහ ගෘහ ඒකක නඩත්තුව	3.30	
- සෞඛ්‍ය	4.05	
- ප්‍රවාහන	9.75	
- සන්නිවේදනය	2.32	
- විනෝදාත්මක සහ සංස්කෘතික	1.59	
- අධ්‍යාපන	2.81	
- ආපනශාලා සහ හෝටල්	3.90	
- විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා	4.53	
		55.96
		100.00

මූලය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

2020 දෙසැම්බර් මාසය සඳහා ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ අගය 141.2 කි.

ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙහි,

ප්‍රබලතා :

01. ....
02. ....
03. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට මිල ස්ථායීතාවය හා අනෙකුත් සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතාවයන් පිළිබඳ වඩා දැනුවත් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීම සඳහා අවස්ථාව සැලසීම.

දුර්වලතා :

01. ....
උදා : ස්වයංපෝෂිත ග්‍රාමීය ආර්ථිකයක්.
02. ....
03. නිවාසවලට විදුලිය, ගෑස් හා වෙනත් ඉන්ධනවල බර තැබීම පහළ මට්ටමක පැවතීම.
04. භාණ්ඩ පැසේ වටිනාකම 32,142.69 වැනි පහළ මට්ටමක පැවතීම.

පාරිභෝගික මිල දර්ශක සැසඳීම

කරුණ	කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (CCIP)	ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (NCIP)
ගණනය කරන ආයතනය	ජන ලේඛන සහ සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව	ජන ලේඛන සහ සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
භූගෝලීය ප්‍රදේශය (ආවරණය)	කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ සියලු ම නාගරික ප්‍රදේශ	ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු ම පළාත් (සමස්ත ලංකාව ම)
පදනම් කාල පරිච්ඡේදය	2013 = 100	2013 = 100
පදනම් තොරතුරු පිළිබඳ මූලාශ්‍රය	2012/2013 කුටුම්භ ආදායම් වියදම් සමීක්ෂණය	2012/2013 කුටුම්භ ආදායම් වියදම් සමීක්ෂණය
ගණනය කිරීමේ පිළිවෙළ	වැඩි දියුණු කරන ලද ලැස්පියර්ගේ දර්ශක සූත්‍රය	ලැස්පියර්ගේ දර්ශක සූත්‍රය
විමර්ශන ජනගහනය	කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ සියලු ම නාගරික කුටුම්භ	ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පළාතක ම සියලු ගෘහ ඒකක
මිල රැස්කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	කොළඹ නගරයේ නාගරික ප්‍රදේශවල මධ්‍යස්ථාන 14 කින්	සෑම දිස්ත්‍රික්කයක ම ප්‍රධාන නගරයේ මධ්‍යස්ථාන තුන බැගින්
පාරිභෝගික අයිතම් ගණන	392	407
පැසට ඇතුළත් භාණ්ඩ හා සේවා	ප්‍රධාන කාණ්ඩ 12 ක් හා උප කාණ්ඩ 105 කි.	ප්‍රධාන කාණ්ඩ 12ක් හා උප කාණ්ඩ 105 කි.
භාණ්ඩ පැසේ වටිනාකම	රුපියල් 60,364.73	රුපියල් 32,142.69
කුටුම්භ ඒකකයක ප්‍රමාණය	3.9	3.9
මුළු බර ප්‍රතිශතය		
- ආහාර	28.24	44.04
- ආහාර නොවන	71.76	55.96

නිෂ්පාදකයන්ගේ මිල දර්ශකය

Producers Price Index (PPI)

නිෂ්පාදකයන්ගේ මිල දර්ශකය යනු, දේශීය නිෂ්පාදකයින් ඔවුන්ගේ භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා ලබන සාමාන්‍ය මිල ගණන්වල විචලනය මැනීම සඳහා ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරනු ලබන මිල දර්ශකය යි.

නිෂ්පාදක මිල දර්ශකයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ

ගණනය කරන ආයතනය	ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
තුගෝලීය ආවරණය	ශ්‍රී ලංකාව
පදනම් වර්ෂය	2013 සිව්වන කාර්තුව = 100
පදනම් තොරතුරු පිළිබඳ මූලාශ්‍රය	2013 අවසාන කාර්තුවේ පවත්වන ලද ආර්ථික සංගණනය
ආවරණය කෙරෙන ක්ෂේත්‍ර	(i) කෘෂිකර්මාන්තය කෘෂි නිෂ්පාදන 161 ක් ආවරණය වේ. (ii) නිෂ්පාදනය (උප අංශ 13 කි) සේවකයින් 25 හෝ ඊට වැඩි ආයතනවලින් 75% ක් ආවරණය වේ. (iii) උපයෝගීතා (විදුලිය හා ජලය)
කාණ්ඩ ගණන	16 කි. - කෘෂි කර්මාන්තය (1) - නිෂ්පාදනය (13) - උපයෝගීතා (2)
බර තැබීම්	2010 වසරේ වාර්තා වූ වාර්ෂික නිෂ්පාදන වටිනාකම් මත පදනම් වේ.

2015 වර්ෂයේ මැද භාගය වනතෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදක මිල දර්ශකයක කාර්යභාරය ඉටු කරන ලද්දේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගණනය කළ තොග මිල දර්ශකය මගිනි. නිෂ්පාදකයාගේ මිල දර්ශකය නිල වශයෙන් හඳුන්වා දීමෙන් පසු, තොග මිල දර්ශකය ගණනය කිරීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අත්හිටුවා ඇත.

2020 දෙසැම්බර් මාසය සඳහා නිෂ්පාදක මිල දර්ශකයේ අගය 146.1 කි.

නිෂ්පාදකයන්ගේ මිල දර්ශකයේ ප්‍රයෝජන

1. ....
 නිෂ්පාදන මට්ටමේ ඇතිවන මිල විචලනයන් පාරිභෝගික මිල කරා සම්ප්‍රේෂණය වේ යැයි අපේක්ෂා කරන බැවින් දේශීය වෙළෙඳ පොළවල තොග හා සිල්ලර මිලවල ඇතිවිය හැකි උපනතීන් කල් ඇතිව හඳුනා ගත හැකි ය.

2. ....
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාවට නැංවීමට මෙන්ම මහා භාණ්ඩාගාරයට ෆිස්කල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට මෙය වැදගත් වේ.

3. ....
 පවත්නා මිල ගණන් අනුව ගණනය කරන ලද ජාතික ගිණුම් ඇස්තමේන්තු ස්ථාවර මිල ගණන් බවට පත් කිරීමට මෙය ප්‍රයෝජනවත් වේ.

4. ....
 කර්මාන්තයක නාමික එකතුකළ අගය, මූර්ත එකතුකළ අගය බවට පරිවර්තනය කරගැනීම සඳහා නිෂ්පාදකයන්ගේ මිල දර්ශකය වැදගත් වේ. යම් කර්මාන්තයක් සඳහා ගණනය කරන ලද මූර්ත එකතු කළ වටිනාකම එම කර්මාන්තයේ ශ්‍රමිකයින් ගණනින් බෙදා ශ්‍රම ඵලදායීතාව මැනිය හැකි අතර එය කාලයත් සමඟ සැසඳීමේ දී ශ්‍රම ඵලදායීතාවේ වෙනස්කම් හඳුනාගත හැකි ය.

5. ....
 මෙමගින් අනාගත පාරිභෝගික මිල උද්ධමනයෙහි විචලනය පිළිබඳව සංඥා කෙරෙන බැවින් ආයෝජකයන් එහි විචලනය සම්පස්ථව නිරීක්ෂණය කරන අතර, එමගින් ඔවුන්ට වෙළෙඳාම් මගින් ලද හැකි මුදල් ප්‍රවාහයන් කල් ඇතිව හඳුනා ගත හැකි වේ.

6. ....
 විදේශ වෙළෙඳාම් සිදුවන රටවල් අතර නිෂ්පාදක මිල දර්ශක සැසඳීම මගින් අපනයනකරුවන්ට විවිධ රටවල් අතර උද්ධමන පරතර තක්සේරු කළ හැකි වීමෙන් ඒ අනුව ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය හා මිල ඇස්තමේන්තු කළ හැකි වේ.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අවධමනකය

(ආරෝපිත මිල දර්ශකය)

(GDP Deflator)

2010 පදනම් වර්ෂය ලෙස සලකමින් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි අන්තර්ගත සියලු ම භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ගණන්වල සාමාන්‍ය මැන බැලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගණනය කරනු ලබන දර්ශකය කි.

පවත්නා මිලට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය විවිධ මිල දර්ශක යොදා අවධමනය කිරීමෙන් පසුව ස්ථාවර මිලට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ගණනය කළ හැකි ය. ඉන් පසුව ස්ථාවර මිලට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය හා පවත්නා මිලට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය අතර අනුපාතිකය ලෙස ගම්‍ය මිල දර්ශකය ලැබේ. එය ජාතික ගිණුම්වල අතුරුඵලයක් වුව ද, ආර්ථිකයේ සමස්ත මිල මට්ටම මැනීමේ ලා ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

Past Questions

01. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙහි පාද වර්ෂය කුමක් ද? [A/L - 2018]
 (1) 1951   (2) 2006/07   (3) 2010   (4) 2012/13   (5) 2014
02. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (2013 = 100) තුළ, 'ආහාර සහ මධ්‍යසාර නොවන පාන වර්ග' ශීර්ෂය සඳහා ලබා දී ඇති බර තැබීම කොපමණ වේ ද? [A/L - 2012 - Old ඇසුරිණි]
 (1) 28.24%   (2) 41.03%   (3) 65.8%   (4) 70%   (5) 72%
03. පාරිභෝගික මිල දර්ශකය 100 සිට 200 දක්වා ඉහළ ගියේ යයි සලකන්න. මෙම තොරතුරට අනුව අපට නිගමනය කළ හැක්කේ, [A/L - 2012 - Old]
 (1) සෑම පුද්ගලයකුගේ ම මූර්ත ආදායම අඩකින් පහළ වැටුණු බව ය.
 (2) පාරිභෝගික ආදායම් දෙගුණ වූ බව ය.
 (3) සාමාන්‍ය පාරිභෝගිකයකුගේ වෙළෙඳ පොළ පැස තුළ ඇතුළත් භාණ්ඩවල මිල දෙගුණ වී ඇති බව ය.
 (4) සෑම පාරිභෝගික භාණ්ඩයකම මිල දෙගුණ වී ඇති බව ය
 (5) ආර්ථිකයේ සියලු ම මිල ගණන් දෙගුණ වී ඇති බව ය.
04. කිසියම් ආර්ථිකයක සලකා බලන වර්ෂයෙහි මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය රුපියල් බිලියන 8000 ක් ද, එම වර්ෂයේ නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය රුපියල් බිලියන 6000ක් ද වූයේ නම් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අවධමනකය, [A/L - 2006]
 (1) 0.75 කි   (2) 1.33 කි   (3) 1.66 කි   (4) 1.75 කි   (5) 2.00 කි.

05. 'දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අවධමනකය' යනු කුමක් ද? දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අවධමනකය සහ කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය අතර දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන වෙනස්කම් මොනවා ද? [AIL 2019 New]
06. ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු මිල මට්ටමෙහි වෙනස්කම් දැක්වීමෙහි ලා වර්තමානයේ යොදා ගැනෙන මිනුම් කවරේ ද? [AIL 2018]

මිල දර්ශකයක ප්‍රයෝජන

- .....
 උදා : මිල දර්ශකයේ අගය වැඩි වී ඇත්නම් උද්ධමනයක් ද, අඩු වී ඇත්නම් අවධමනයක් ද හඳුනා ගනී.
- ජීවන වියදමේ හෝ ජීවන තත්වයේ වෙනස්වීම් මැනීම සඳහා.
 උදා : මිල දර්ශකය ඉහළ අගයක් ගනිනම් ජීවන තත්වය පහළ වැටේ.
- .....
 උදා : ස්ථාවර මිලට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ගණනය කිරීමට.
- .....
 උදා : මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය තීරණය කිරීමේ දී.
- ආර්ථිකයේ මූල්‍ය විචල්‍යවල මූර්ත වෙනස්වීම් මැන දැක්වීම සඳහා.
 උදා : මූල්‍ය වැටුප් - මූර්ත වැටුප්, මූල්‍ය පොලී අනුපාත - මූර්ත පොලී අනුපාත)
- වැටුප් හා සම්බන්ධ ගිවිසුම්වල දී ජීවන වියදම් දීමනා ගණනය කිරීමට.
 උදා : මිල දර්ශකය ඉහළ යන අවස්ථාවල ජීවන වියදම් දීමනා ද ඉහළ නංවනු ලැබේ.
- ජාත්‍යන්තර තරගකාරිත්වය මැනීම සඳහා.
 උදා : මූර්ත විනිමය අනුපාතිකය හෝ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය ගණනය කිරීමට.

උද්ධමනය

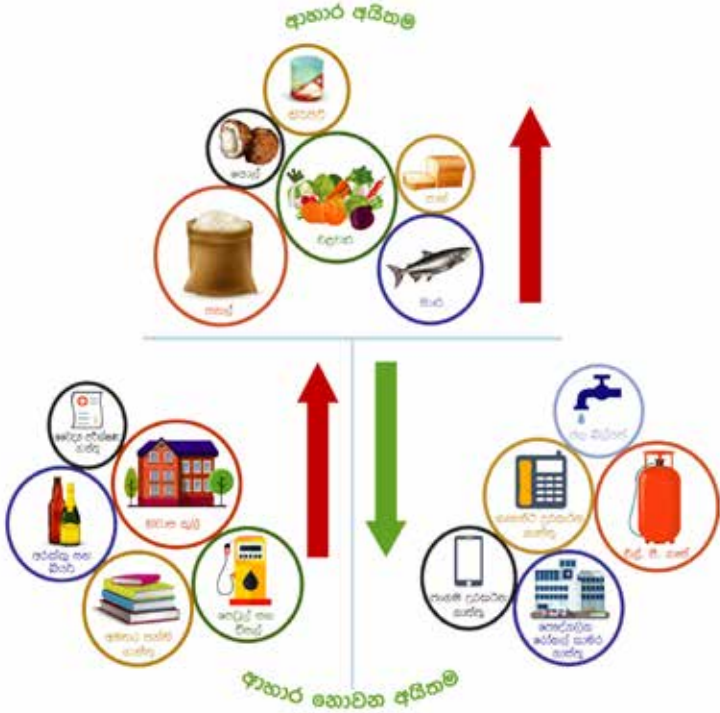
Inflation

.....
 .....
 .....

Inflation is an increase in the overall level of prices in the economy

උද්ධමනය මඟින් මුදලේ ක්‍රය ශක්තිය අඩුකරයි.

මෙය කෙටි කාලයක් තුළ නොව දිගු කාලයක් පුරා සිදුවන ක්‍රියාවලියකි. උද්ධමනයක දී අවශ්‍යයෙන් ම සියලු ම භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ඉහළ යාමක් අදහස් නොවන අතර ඇතැම් භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල අඩු වීමට ද, ඇතැම් භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ස්ථාවර ව ද පැවතිය හැකි ය. උද්ධමනයේ ප්‍රමාණය තීරණය කරනුයේ එක් එක් භාණ්ඩයේ මිල වෙනස් වීමෙන් නොව සියලු ම භාණ්ඩ හා සේවාවන්හි මිල ගණන්වල සාමාන්‍ය අගය (පොදු මිල මට්ටම) විසිනි.

මූලය - මහ බැංකු වාර්තාව 2019

ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරනු ලබන නිල පාරිභෝගික දර්ශක වන ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය මඟින් ජාතික මට්ටම නියෝජනය වන ලෙස තෝරා ගත් පාරිභෝගික අයිතමවල මිල වෙනස්වීම් පෙන්නුම් කරනු ලබන අතර, කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො, පා. මි. ද., 2013 = 100) මඟින් කොළඹ නාගරික ජනතාව නියෝජනය වන ලෙස තෝරා ගත් පාරිභෝගික අයිතමවල මිල වෙනස්වීම් පෙන්නුම් කරයි.

උද්ධමන අනුපාතිකය

Inflation Rate

.....

.....

.....

මෙය උද්ධමන වේගය ලෙස ද හැඳින් වේ.

උද්ධමනය ප්‍රධාන වශයෙන් ආකර තුනකින් ගණනය කරනු ලැබේ.

1. මාසික උද්ධමන අනුපාතිකය (M to M Inflation)
2. ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමන අනුපාතිකය (Y on Y Inflation)
3. වාර්ෂික උද්ධමන අනුපාතිකය (Annual Average Inflation)

1. මාසික උද්ධමන අනුපාතිකය
අනුයාත මාස දෙකක් අතර මිල දර්ශකවල ප්‍රතිශතාත්මක වෙනස වේ.

උදා : 2020 නොවැම්බර් මාසයේ ජා. පා. මි. ද. 139.8
2020 දෙසැම්බර් මාසයේ ජා. පා. මි. ද. 141.2

.....

.....

.....

.....

.....

2. ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමන අනුපාතිකය
අනුරූප කාලපරිච්ඡේද දෙකක් අතර මිල දර්ශකවල ප්‍රතිශතාත්මක වෙනස වේ.

උදා : 2020 දෙසැම්බර් මාසයේ ජා. පා. මි. ද. 141.2
2019 දෙසැම්බර් මාසයේ ජා. පා. මි. ද. 135.0

.....
.....
.....
.....

3. වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමන අනුපාතිකය

ප්‍රචරිත වර්ෂයේ මාස 12 ක මිල දර්ශකවල සාමාන්‍ය හා පෙර වර්ෂයේ මාස 12 ක මිල දර්ශකවල සාමාන්‍ය අතර ප්‍රතිශතාත්මක වෙනස වේ.

උදා : 2020 වර්ෂයේ ජා. පා. මි. ද. සාමාන්‍ය 137.6
2019 වර්ෂයේ ජා. පා. මි. ද. සාමාන්‍ය 129.6

.....
.....
.....
.....

අවධමනය හා නිරුද්ධමනය

Deflation & Disinflation

ව්‍යාපාර වක්‍රයේ පසුබැසීම් අවධිය තුළ අවධමනකාරී තත්ත්වයක් දැකිය හැකි ය.

උදා : බොහෝ කාර්මික රටවල් 1930 ගණන්වල හා 1890 ගණන්වල මෙවැනි අවධමන තත්ත්වයන්ට මුහුණ දී ඇත.

මෙහි දී මිල මට්ටම ඉහළ නැගීමින් උද්ධමනයක් හට ගැනුණ ද, මිල මට්ටම ඉහළ යාමේ අනුපාතිකය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩු වෙමින් පවතී.

උදා : ශ්‍රී ලංකාවේ 2012 - 2015 කාලය තුළ නිරුද්ධමනයක් දක්නට ලැබුණි.
(කො.පා.මි.ද. 2006/7 = 100 අනුව)

- 2012 උද්ධමන වේගය 7.6%
- 2013 උද්ධමන වේගය 6.9%
- 2014 උද්ධමන වේගය 3.3%
- 2015 උද්ධමන වේගය 0.9%

මතුපිට උද්ධමනය සහ මූලික උද්ධමනය

Headline Inflation & Core Inflation

මතුපිට උද්ධමනය යනු,

සැපයුම් කම්පනයන් නිසා හෝ පරිපාලනමය තීරණ නිසා හෝ මිල ගණන්වල තාවකාලිකව සිදුවන ඉහළ යාම්, මතුපිට උද්ධමනය තුළ ඇතුළත් වේ. එනම් පාරිභෝගික මිල දර්ශකය හෝ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අවධමනකය හෝ උපයෝගී කර ගනිමින් මනිනු ලබන, කිසිදු ගැලපීමකට හෝ සංශෝධනයකට යටත් නොවූ උද්ධමනය යි.

Headline inflation is the total inflation for a period comprising a basket of commodities.

පහත කරුණු නිසා මිල මට්ටමට වන බලපෑම මතුපිට උද්ධමනය තුළ ඇතුළත් වේ.

- පාලන මිල ගණන්වල ඉහළ යාම. (උදා : විදුලිය, ප්‍රවාහනය)
- ආනයන මිල ඉහළ යාම (උදා : බොර කෙල්, තිරිඟු පිටි)
- අයහපත් කාලගුණික තත්ත්ව නිසා සිදුවන සැපයුම් බාධා (උදා : ගංවතුර, නියඟ)
- වාරික ඉල්ලුම ඉහළ යාම (උදා : සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුද්ද, නත්තල්)
- මුදල් සැපයුමේ අධි ප්‍රසාරණය (ප්‍රසාරණාත්මක මූල්‍ය / ෆිස්කල් ප්‍රතිපත්ති)
- ඉහළ බදු ප්‍රතිපත්ති (නිෂ්පාදන බදු, VAT බදු අනුපාත ඉහළ දැමීම)
- අනාගත උද්ධමන පිළිබඳ පාරිභෝගික අපේක්ෂා

කිසියම් ප්‍රදේශයක ජීවන වියදම කොතරම් ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගොස් තිබේ ද යන්න මතුපිට උද්ධමනයෙන් මනිනු ලැබේ. ජීවන වියදමේ වෙනස්කම් එමගින් පිළිබිඹු වන නිසා සාමාන්‍ය ජනතාවට මෙම මිනුම වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේ.

මූලික උද්ධමනය යනු,

.....
 .....
 .....

Core inflation is a measure of inflation that omits volatile commodities.

මෙය යටිදැරි උද්ධමනය (Underlying) ලෙස ද හැඳින් වේ.

උද්ධමනය මැනීමට යොදා ගන්නා පාරිභෝගික මිල දර්ශකයට අදාළ භාණ්ඩ පැසෙන් තාවකාලික මිල උච්ඡාවචනයන්ට ලක්වන භාණ්ඩ ඉවත් කොට සාදාගත් පැසක් ආශ්‍රයෙන් මූලික උද්ධමනය මනිනු ලැබේ.

මිල පාලන වෙනස්කම්, කාලගුණික වෙනස්කම්, සැපයුම් කම්පන ආදිය නිසා මතුපිට උද්ධමනයෙහි හටගන්නා උච්ඡාවචන බොහෝ විට තාවකාලික බැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ දී හුදෙක් මතුපිට උද්ධමනය සැලකිල්ලට ගැනීම උචිත නොවේ. මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාවට නැංවීමේ දී වඩාත් වැදගත් වන්නේ සමාහාර ඉල්ලුමේ වෙනස්වීම් හේතු කොට ගෙන මිල මට්ටමේ ඇතිවන වෙනස්කම් ය. එම නිසා මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ තීරණ ගනු ලබන්නේ මතුපිට උද්ධමන අනුපාතිකයේ හැසිරීම දෙස බලා නොව, මූලික (හර) උද්ධමන අනුපාතිකයේ හැසිරීම අධ්‍යයනය කිරීමෙනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ තාවකාලික මිල වෙනස්කම් ජනනය කරන ප්‍රධාන සංරචකයන් වන නැවුම් ආහාර, ඉන්ධන හා ප්‍රවාහන වියදම් මිල ගණන් ඉවත් කොට මූලික උද්ධමනය සකස් කෙරේ.

ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ විචලනය (පදනම : 2013 = 100)

වර්ෂය	මාසය	දර්ශකාංකය		දර්ශකාංකයේ මාසික වෙනස්වීම (%)		ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය (%)	
		ජා.පා.මි.ද. (මතුපිට)	ජා.පා.මි.ද. (යටිදැව්)	ජා.පා.මි.ද. (මතුපිට)	ජා.පා.මි.ද. (යටිදැව්)	ජා.පා.මි.ද. (මතුපිට)	ජා.පා.මි.ද. (යටිදැව්)
2019	මැයි	135.0	134.2	1.6	-0.3	6.2	5.2
2020	ජන.	137.0	135.3	1.5	0.8	7.6	3.9
	පෙබ.	137.0	135.8	0.0	0.4	8.1	3.4
	මාර්තු	135.2	136.0	-1.3	0.1	7.0	3.2
	අප්‍රේල්	134.8	136.9	-0.3	0.7	5.9	3.2
	මැයි	135.4	137.9	0.4	0.7	5.2	3.7
	ජූනි	137.3	138.9	1.4	0.7	6.3	4.4
	ජූලි	137.3	139.4	0.0	0.4	6.1	4.5
	අගෝ.	137.8	139.9	0.4	0.4	6.2	4.6
	සැප්.	138.9	140.4	0.8	0.4	6.4	4.8
	ඔක්.	139.1	140.5	0.1	0.1	5.5	4.5
	නොවැ.	139.8	140.6	0.5	0.1	5.2	4.5
	දෙසැ.	141.2	140.5	1.0	-0.1	4.6	4.7

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

මූලය : www.statistic.s.gov.lk

Past Questions

01. උද්ධමනයක් පවතින විට, [A/L2013 - Old]
  - (1) ආර්ථිකයේ මිල ගණන් පහළ යයි.
  - (2) මුදලේ අගය පහළ යයි.
  - (3) විදේශීය විනිමය වෙළෙඳ පොළේ දේශීය මුදල් ඒකකයේ අගය ඉහළ යයි.
  - (4) අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල පහළ යයි.
  - (5) මූර්ත පොලී අනුපාතිකය ඉහළ යයි.

02. නිරුද්ධමනය යනු, [A/L2011 - New]
  - (1) පොදු මිල මට්ටමෙහි පහළ වැටීමකි.
  - (2) සෘණ උද්ධමනයකි.
  - (3) අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩවල මිල පහළ බැසීමකි.
  - (4) උද්ධමන අනුපාතිකයේ අඩු වීමකි.
  - (5) එක් මුදල් ඒකකයක වටිනාකම තවත් මුදල් ඒකකයකට සාපේක්ෂ ව පහළ හෙළීමට අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රියා මාර්ගයකි.

03. ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික උද්ධමනය ගණනය කිරීම සඳහා කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙන් ඉවත් කරනු ලබන අයිතමයන් වනුයේ, [A/L - 2011 - Old]
  - (1) පරිභෝජන භාණ්ඩ මත පනවනු ලබන වක්‍ර බදු වේ.
  - (2) ඉන්ධන මිල සහ ජල ගාස්තු වේ.
  - (3) පොලී අනුපාතික සහ නිවාස කුලිය වේ.
  - (4) ආහාර සහ බලශක්ති මිල ගණන් වේ.
  - (5) දුම්කොළ සහ මධ්‍යසාර මිල ගණන් වේ.

04. මතුපිට උද්ධමනය සහ මූලික උද්ධමනය අතර වෙනස පෙන්වා දෙන්න.

[A/L 2020 - Old]

05. "උද්ධමනය", "අවධමනය" සහ "නිරුද්ධමනය" යන යෙදුම් නිර්වචනය කරන්න.

[A/L 2008]

උද්ධමනයට හේතු Causes for Inflation

උද්ධමන ක්‍රියාවලියට හේතු පැහැදිලි කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ප්‍රවේශයන් දෙකක් මෙහි දී සාකච්ඡා කෙරේ. ඒවා නම්,

1. .... (Demand - Pull Inflation approach)
2. .... (Cost - Push Inflation approach)

ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමනය Demand - Pull Inflation

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

ඉල්ලුම් උද්ධමනයේ හරය වන්නේ "සීමිත භාණ්ඩ ප්‍රමාණයක් පසුපස අති විශාල මුදල් ප්‍රමාණයක් හඹා යාම" යි.
 "Too much money chasing too few goods"

ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමනයට හේතුව වන්නේ සමස්ත ඉල්ලුමේ අතිරික්තයක් පැවතීම යි.

රටක නිෂ්පාදන ධාරිතාවයට සරිලන වියදමට වඩා වැඩියෙන් වියදම් කිරීමට කිසියම් ආර්ථිකයක් උත්සාහ දරන විට, මූර්ත නිෂ්පාදනයේ මිල ගණන් ඉහළ යනු ඇත.

ඉල්ලුම් උද්ධමන න්‍යායෙහි විකල්ප ප්‍රවේශ දෙක කි.

1. මුදල් ප්‍රමාණවාදී විග්‍රහය
2. කේන්සියානු විග්‍රහය

01. ඉල්ලුම් උද්ධමනය පිළිබඳ මුදල් ප්‍රමාණවාදී විග්‍රහය

මුදල් තොගය සහ සමස්ත මිල මට්ටම අතර සෘජු හා සමානුපාතික සම්බන්ධතාවක් පවතින බව මුදල් ප්‍රමාණවාදී විග්‍රහය පෙන්වා දෙයි.

මූල්‍යවාදී ආර්ථික විද්‍යාඥයින්ට අනුව “උද්ධමනය සෑම විට ම සහ සෑම තැන ම මූල්‍යමය ප්‍රභවය කි.” මුදල් ප්‍රමාණවාදීන් උද්ධමනය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා පාදක කර ගන්නා ලද්දේ ඇමරිකානු ආර්ථික විද්‍යාඥ අර්වින් ෆිෂර් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පහත විනිමය සමීකරණය යි.

නැතහොත්

- M = මුදල් තොගය
- V = මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය
- P = පොදු මිල මට්ටම
- Y = මූර්ත නිෂ්පාදිතය
- T = ගනුදෙනු ප්‍රමාණය

ඉහත සමීකරණයෙන් අදහස් වනුයේ ආර්ථිකයක මුදල් විසින් ඉටු කරන ලද ගනුදෙනුවල වටිනාකම (MV), ආර්ථිකයේ මුළු ගනුදෙනුවල වටිනාකමට (PT) අනන්‍ය වන බව යි. නැතහොත් ආර්ථිකයක මුදල් ආදායම විසින් ඉටු කරන ලද ගනුදෙනුවල වටිනාකම (MV) එම ආර්ථිකයේ නාමික දළ ජාතික නිමැවුමට (PY) අනන්‍ය වන බව යි. විනිමය සමීකරණය වූ කලී පූර්ණ සත්‍ය ප්‍රකාශනය කි.

විනිමය සමීකරණය, මුදල් ප්‍රමාණවාදී න්‍යාය බවට පෙරලා ගැනීම සඳහා උපකල්පන දෙකක් යොදා ගැනේ.

1. ....

සංසරණ ප්‍රවේගය ආර්ථිකයක පවත්නා තාක්ෂණය සහ ගෙවුම් ක්‍රමයන්, මහජනතාවගේ මුදල් ශේෂ ලඟ තබා ගැනීම පිළිබඳ ස්ථාවර පුරුදුන් මත තීරණය වේ. මෙම සාධක කෙටි කාලයක් තුළ වෙනස් නොවේ. එම නිසා මුදල් ප්‍රමාණවාදයේ දී මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය ස්ථාවර යැයි උපකල්පනය කෙරේ.

2. ....

පූර්ණ සේවා නියුක්තියට ලඟා වූ ආර්ථිකයක මූර්ත නිෂ්පාදිතය හෝ ගනුදෙනු සංඛ්‍යාව කෙටි කාලයේ දී වෙනස් කළ නො හැක. එම නිසා මුදල් ප්‍රමාණවාදයේ දී ගනුදෙනු සංඛ්‍යාව / මූර්ත නිමැවුම ස්ථාවර යැයි උපකල්පනය කෙරේ.

ඉහත උපකල්පන මත පදනම්ව මුදල් ප්‍රමාණවාදයට අනුව විනිමය සමීකරණය පහත පරිදි දැක්විය හැක.

මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය සහ මූර්ත නිෂ්පාදිතය (ගනුදෙනු සංඛ්‍යාව) ස්ථාවරව පවතින්නේ නම් රටක මුදල් තොගය සහ මිල මට්ටම අතර සෘජු හා සමානුපාතික සම්බන්ධතාවක් පවතින බව මුදල් ප්‍රමාණවාදී න්‍යායෙන් අදහස් වේ.

උදා :- මුදල් තොගය දෙගුණ වුවහොත්, මිල මට්ටම ද දෙගුණ වේ.

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ රටක මුදල් සැපයුමේ විශාල ප්‍රසාරණයක් මගින් ශීඝ්‍ර උද්ධමනයක් ඇති කරනු ලබන බව යි.

උදා : පළමු ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ජර්මනියේ හටගත් අන්‍යුද්ධමනය මෙම න්‍යාය මගින් පැහැදිලි කෙරේ.

මුදල් ප්‍රමාණවාදයට අනුව උද්ධමනයක් ඇතිවීමට සම්පූර්ණ විය යුතු කොන්දේසි ....

මූල්‍යවාදීන්ට අනුව මුදල් සැපයුමේ වැඩිවීමක් නිසා මිල මට්ටම ද ඊට සමානුපාතිකව වැඩිවන බව පෙන්වා දෙයි. එහෙත් මුදල් සැපයුම හා උද්ධමනය අතර ඉහත දැක්වූ පරිදි සම්බන්ධතාවයක් ඇතිවීමට නම් පහත සඳහන් කොන්දේසි දෙක සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

- 1. ....

මුදල් සැපයුම වැඩි වුවත් ආර්ථිකය තුළ භාණ්ඩ හා සේවාවලට ඇති ඉල්ලුම වැඩි නොකර (වියදම් නොකර) මුදල් ශේෂ ලෙස මහජනයා රඳවා ගතහොත් මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය අඩු වීමෙන් මිල මට්ටම ඉහළ නො යයි. එබැවින් මුදල් සැපයුමේ වැඩි වීමත් සමඟ මිල මට්ටම් ඉහළ යාමට නම් මහජනයා වෙතින් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ යා යුතු ය.

- 2. ....

භාණ්ඩ හා සේවාවලට ඇති සමස්ත ඉල්ලුම වැඩි වන විට ඊට සමාන හෝ වැඩි වේගයකින් සමාහාර සැපයුම ද වැඩි වුනහොත් එහි දී ද මිල මට්ටම ඉහළ නො යයි. එබැවින් සමස්ත උද්ධමනයක් බිහි වීමට නම් ඉල්ලුම වැඩි වූ වේගයට සමාන හෝ ඊට වඩා වැඩියෙන් සමස්ත සැපයුම ඉහළ නොයා යුතු ය.

02. ඉල්ලුම් උද්ධමනය පිළිබඳ කේන්සියානු විග්‍රහය

.....

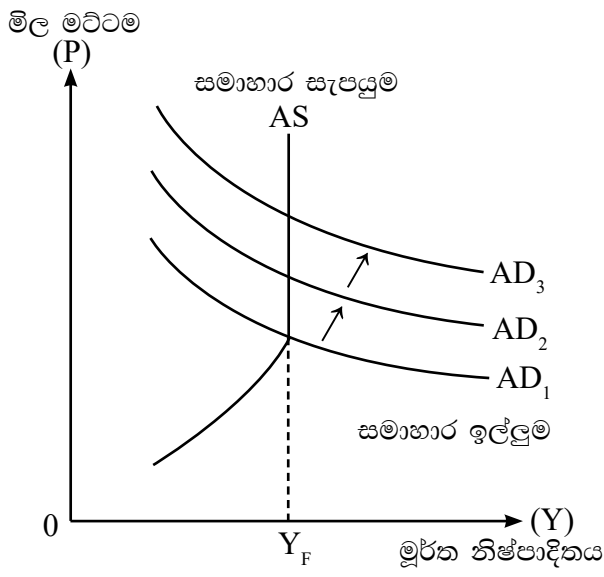
.....

.....

.....

පූර්ණ සේවා නියුක්තිය කරා එළඹ සිටින විටෙක තව දුරටත් නිෂ්පාදනය ප්‍රසාරණය කරමින් අතිරික්ත ඉල්ලුමට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ආර්ථිකය අපොහොසත් වේ. වැඩිවන ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි නිෂ්පාදනය ප්‍රසාරණය කළ නො හැකි බැවින් මිල මට්ටම ඉහළ යයි.

ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමනය පිළිබඳ කේන්සියානු විග්‍රහයේ ප්‍රස්තාරික නිරූපණය පහත පරිදි වේ.

Y_F පූර්ණ සේවා නියුක්ති නිමැවුම් මට්ටම වේ. AD_1 සමාහාර ඉල්ලුම් රේඛාව පූර්ණ සේවා නියුක්ති මට්ටම හා අනුකූල ඉල්ලුම යි. එහි දී පොදු මිල මට්ටම P_1 වේ. කෙටි කාලයේ දී Y_F මට්ටමෙන් ඔබ්බට නිමැවුම ප්‍රසාරණය කළ නොහැකි බැවින්, AD_2 හා AD_3 වලින් නිරූපණය වන පරිදි සමාහාර ඉල්ලුමේ හට ගන්නා වැඩිවීම් වලින් සිදු වන්නේ මිල මට්ටම P_2 හා P_3 වශයෙන් ඉහළ යාම පමණි.

කේන්සියානු විග්‍රහයට අනුව ඉල්ලුම් උද්ධමනය හටගැනීමට හේතු :

- .....

- .....

- .....

- .....

Past Questions

01. රටක ජාතික ආදායම පූර්ණ සේවා නියුක්ති මට්ටමේ ඇතැයි උපකල්පනය කරන්නේ නම්, උද්ධමනයක් ඇති වීමට වඩාත් හේතු වන්නේ පහත සඳහන් කවර තත්ත්වයක් ද? (A/L 2016)

- (1) පොලී අනුපාතිකයේ පහළ යාමක්.
- (2) ශ්‍රම ඵලදායීතාවයේ ඉහළ යාමක්.
- (3) විනිමය අනුපාතිකයේ අගය ඉහළ යාමක්.
- (4) ආන්තික ආයාත නැමියාවේ ඉහළ යාමක්.
- (5) පෞද්ගලික ආදායම් බදු අනුපාතිකයේ ඉහළ යාමක්.

02. මුදල් ප්‍රමාණවාදයට අනුව නාමික මුදල් සැපයුමෙහි 10%ක වැඩි වීමක් නිසා, (A/L 2016)

- (1) මූර්ත මුදල් සැපයුම 10% කින් ඉහළ යනු ඇත.
- (2) මූර්ත නිමැවුම 10% කින් ඉහළ යනු ඇත.
- (3) පොලී අනුපාතිකය 10% කින් පහළ වැටෙනු ඇත.
- (4) පොදු මිල මට්ටම 10% කින් ඉහළ යනු ඇත.
- (5) එයට හිලවී වශයෙන් මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය පහළ වැටෙනු ඇත.

03. වර්ෂයක් අතුළත කිසියම් රටක උද්ධමන අනුපාතිකය 12%ක් වූ අතර එම කාල පරිච්ඡේදය තුළ නාමික දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 14%කින් වර්ධනය විය. එම වර්ෂය තුළ සිදුව ඇත්තේ කුමක් ද යන්න නිවැරදිව පෙන්වුම් කරනුයේ පහත දැක්වෙන කවර ප්‍රකාශයකින් ද? [2015-A/L]

- (1) මුදල් සැපයුම 2%කින් පහළ වැටුණි. (2) මුදල් සැපයුම 2%කින් ඉහළ නැගුණි.
- (3) මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය ඉහළ නැගුණි. (4) මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය පහළ වැටුණි.
- (5) මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය වැඩි විය.

04. එක්තරා ආර්ථිකයක වර්ෂයක් තුළ මුළු නිමැවුම 2% කින් ද, මුදල් තොලය 5% කින් ද ඉහළ යාමක් සලකන්න. මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය නොවෙනස්ව පවතින්නේ නම්, මෙම තත්ත්වය යටතේ මිල මට්ටම හා මුළු නිමැවුමේ නාමික වටිනාකම ආසන්න වශයෙන් කෙතරම් ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යයි ද ?

[A/L - 2013 - New]

	මිල මට්ටම ඉහළ යාම	මුළු නිමැවුමේ නාමික අගය ඉහළ යාම
(1)	2%	5%
(2)	2%	7%
(3)	2.5%	10%
(4)	3%	5%
(5)	3%	7%

05. කල්පිත ආර්ථිකයක මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය රුපියල් ට්‍රිලියන 80 ක් ද, නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය රුපියල් ට්‍රිලියන 240 ක් සහ පොදුමිල මට්ටම 3 ක් ද වේ යයි සලකන්න. මෙම ආර්ථිකයේ මුදල් සැපයුම රුපියල් ට්‍රිලියන 30 ක් වේ නම්, මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගය, [A/L - 2020 - New]

- (1) 8 කි. (2) 10 කි. (3) 30 කි. (4) 80 කි. (5) 90 කි.

06. විනිමය සමීකරණයෙහි දෙපැත්තම පෙන්වුම් කරන්නේ, [A/L - 2020 - Old]

- (1) මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අගයයි. (2) නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අගයයි.
- (3) මුදල් සැපයුමයි. (4) උද්ධමන අනුපාතිකයයි.
- (5) මුදලේ සංසරණ ප්‍රවේගයයි.

07. ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමනයට හේතුවක් විය හැක්කේ, [A/L - 2020 -Old]
 (1) පිරිවැය ඉහළ යාමකි. (2) පොලී අනුපාතික පහළ බැසීමකි.
 (3) ආණ්ඩුවේ වියදම් අඩුවීමකි. (4) සමාහාර සැපයුම් වක්‍රය වමට විතැන්වීමකි.
 (5) වක්‍ර බදු ඉහළ යාමකි.
08. සමාහාර වියදමේ සංරචක හඳුනාගෙන, ආර්ථිකයක සමාහාර වියදම් ඉහළ යාමක් නිසා උද්ධමනයක් හටගත හැක්කේ කෙසේ ද යන්න ප්‍රස්තාර සටහනක් ආශ්‍රයෙන් පැහැදිලි කරන්න. [2017 A/L]
09. 'මුදල් ප්‍රමාණවාදය' පිළිබඳ කෙටි විග්‍රහයක් කරන්න. ඒ හා බැඳුණු උපකල්පන හඳුනා ගන්න. [A/L 2013 -New]
10. විනිමය සමීකරණය සඳහන් කොට එහි එක් එක් විචල්‍යය හඳුන්වන්න. [A/L 2019- Old]
11. මුදල් ප්‍රමාණවාදය යනු කුමක් ද? [A/L 2020 - New]
12. මුදල් ප්‍රමාණවාදය සහ විනිමය සමීකරණය අතර වෙනස කුමක් ද? [2016 A/L]

පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමනය

Cost push Inflation

.....

.....

.....

.....

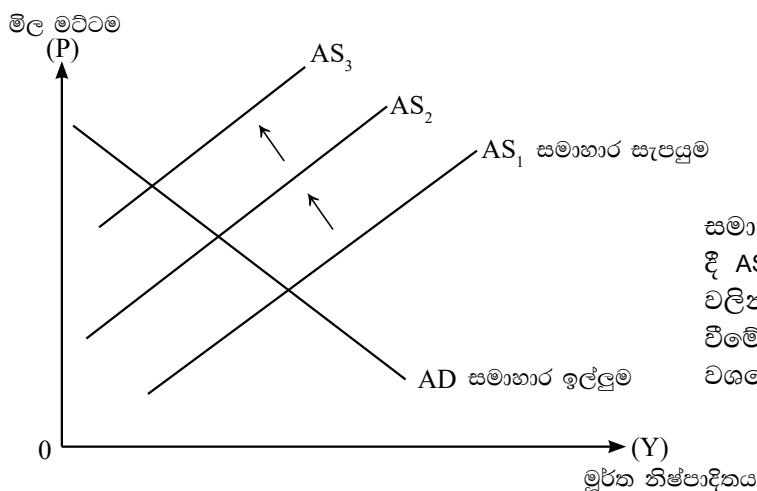
.....

.....

.....

පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමන න්‍යායට අනුව මිල මට්ටම ඉහළ යාමට හේතුව වන්නේ සමස්ත සැපයුමේ සංකෝචනයක් ඇති වීම යි.

පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමනයේ ප්‍රස්තාරික නිරූපණය පහත පරිදි වේ.

සමාහාර ඉල්ලුම නො වෙනස්ව තිබිය දී AS_1 සමාහාර සැපයුම, AS_2 හා AS_3 වලින් නිරූපණය වන පරිදි වමට විතැන් වීමේ දී මිල මට්ටම P_2 , P_3 යනාදී වශයෙන් ඉහළ යයි.

සැපයුම් හභායට අනුව පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමනයට බලපාන සාධක

1. ....
.....
2. ....
වෘත්තීය සමිතිවල ක්‍රියාකාරිත්වය නිසා හෝ වැටුප් ප්‍රතිපත්තිය අනුව ශ්‍රම ඵලදායීතාවයට වඩා වැඩි වේගයකින් වැටුප් ඉහළ යාම නිසා සමාහාර සැපයුම අඩු වී සමාහාර සැපයුම් වක්‍රය වමට විතැන් වීම.
3. ....
කතිපයාධිකාරී හා ඒකාධිකාරී ආයතන සිය පිරිවැය වැඩිවන වේගයට වඩා වැඩි වේගයෙන් මිල ගණන් වැඩි කිරීමෙන් ලාභ ඉහළ නැංවීමට තැත් කිරීම නිසා සමාහාර සැපයුම අඩු වී සමාහාර සැපයුම් වක්‍රය වමට විතැන් වීම.
4. ....
  - අමුද්‍රව්‍ය වල හෝ බලශක්ති යෙදවුම්වල හදිසි හෝ අනපේක්ෂිත මිල වැඩි වීම.
  - විදේශ විනිමය අනුපාතිකය පිරිහීම නිසා ආනයන යෙදවුම් මත රැඳී ඇති නිෂ්පාදනවල මිල ඉහළ යාම
  - ස්වභාවික හේතු, සිවිල් අරගල වැනි හේතු මත නිෂ්පාදනය බිඳ වැටීම

ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ධමනයේ ප්‍රවණතා

	වාර්ෂික % වෙනස			
	2016	2017	2018	2019
ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (2013 = 100)	4.0	7.7	2.1	3.5
කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (2013 = 100)	4.0	6.6	4.3	4.3
නිෂ්පාදකයාගේ මිල දර්ශකය (2013 4 වැනි කාර්තුව = 100)	1.7	17	6.3	2.9
ද.දේ.නි. අවධමනකය (2010 = 100)	3.6	8.2	4.3	2.2

Past Questions

01. එකතු කළ අගය මත අය කෙරෙන බද්ද (VAT බද්ද) ඉහළ දැමීම නිසා, ඉල්ලුමෙන් ඇඳුණු සහ පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමන කෙරෙහි කෙබඳු බලපෑමක් ඇති විය හැකි ද? [A/L - 2017]

	ඉල්ලුමෙන් ඇඳුණු උද්ධමනය	පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමනය
(1)	අඩු වේ	වැඩි වේ
(2)	වැඩි වේ	අඩු වේ
(3)	වැඩි වේ	වැඩි වේ
(4)	අඩු වේ	අඩු වේ
(5)	වැඩි වේ	බලපෑමක් ඇති නොවේ

02. පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමනයක් හටගැනීමට හේතු විය හැකි සාධකය කුමක් ද? [A/L - 2013- Old]

- (1) වෘත්තීය සමිතිවල බලය ඉහළ යාම.
- (2) ඉහළ මට්ටමේ පරිභෝජන වියදමක හට ගැනීම.
- (3) ශ්‍රම ඵලදායීතාව ඉහළ යාම.
- (4) විනිමය අනුපාතිකයේ අගය ඉහළ යාම.
- (5) අයවැය ලේඛනයේ හිඟයක් හට ගැනීම.

03. 'අධි ඉල්ලුම නිසා උද්ධමනය ආරම්භ වන නමුත් එය අධිනිවැසි පවත්වාගනුයේ පිරිවැය ඉහළ යාමෙනි.' රූපසටහන් යොදා ගනිමින් මෙම ප්‍රකාශය පැහැදිලි කරන්න. [2019 A/L -Old]

උද්ධමනයේ ආර්ථික ප්‍රතිඵලය

1. ....

උද්ධමන තත්ත්වයක් යටතේ ස්ථාවර ආදායම් ලබන්නන්ගේ (විශේෂයෙන් ම කේවල් කිරීමේ ශක්තිය අඩු අයගේ) මූර්ත ආදායම අඩු වේ. එයට හේතුව උද්ධමනයක් සමඟ ඔවුන්ගේ වැටුප්, විශ්‍රාම වැටුප් ඉහළ නොයාම ය. කල් පසුවී හෝ වැටුප්, විශ්‍රාම වැටුප් ඉහළ ගිය ද එසේ සිදුවන්නේ උද්ධමන වේගයට වඩා අඩු වේගයකිනි.

2. ....

උද්ධමනයක දී තම ආදායම ඊට සරිලන ආකාරයට හැඩගන්වා ගත හැකි පිරිස් (උදා: වෙළෙන්දන්, ව්‍යාපාරිකයන්, වෘත්තිකයන්, ආයෝජකයන්) වසි ලබති.

වෙළෙන්දන් භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ඉහළ ප්‍රතිශතයකින් වැඩිකිරීමෙන් හා පැවති අතිරික්ත තොග වැඩි මිලට විකිණීමෙන් ආදායම් ඉහළ දමා ගනු ලබයි. එමෙන් ම ආයෝජකයින්ට ආයෝජනවලින් ලැබෙන ලාභ වැඩි කරගත හැකි නිසාත්, ආයෝජන වත්කම්වල වටිනාකම ඉහළ යන නිසාත් උද්ධමනය වාසිදායක වේ.

3. ....

උද්ධමනයක දී මිල ගණන් ඉහළයත් ම ඉතුරුම්වල මූර්ත අගය හෙවත් ක්‍රය ශක්තිය පිරිහීමට ලක් වේ. එසේ ම උද්ධමනයක දී මූර්ත පොලිය පහත වැටෙන බැවින් මූල්‍ය ඉතිරිකිරීම් අධෛර්යමත් වේ. උද්ධමන වේගයට සාපේක්ෂව තම ආදායම් වැඩි කරගත නොහැකි කොටස්වල ඉතිරි කිරීමේ හැකියාව පහත වැටේ. නමුත් භාණ්ඩ හෝ ද්‍රව්‍ය ස්වරූපයෙන් රැස්කරගන්නා වත්කම් (ඉඩම්, නිවාස වැනි) හෙවත් මූර්ත ඉතිරි කිරීම් ධෛර්යමත් වේ.

4. ....

උද්ධමනයක දී ඉතුරුම් අධෛර්යමත් වීමෙන් ආයෝජනයට අවශ්‍ය සම්පත් හිඟවීම නිසා ආයෝජනයේ පිරිවැය ඉහළ යයි. එමෙන් ම ආයෝජකයන්ගේ අවදානම හා අවිනිශ්චිතතාව වඩාත් ඉහළ යාම නිසා දිගු කාලීන ආයෝජන අධෛර්යමත් වේ. කෙටි කාලීන ආයෝජන දිරිගැන් වේ. විශේෂයෙන් ම ඉඩම්, ස්වර්ණාභරණ වැනි ඵලදායී නොවන වත්කම් මත කෙරෙන ආයෝජන ඉහළ යයි.

5. ....

උද්ධමනයක දී මුදලේ මූර්ත අගය පිරිහෙන බැවින් ණයට දුන් මුදල ආපසු ලබා ගැනීමේ දී එම මුදල්වල ක්‍රය ශක්තිය අඩු වී තිබේ. උද්ධමන කාලයක දී ණය හිමියාට මුහුණ පෑමට සිදුවන අවාසියෙන් වැළකීම සඳහා ණයගනුවාගෙන් ඉහළ පොලියක් අයකරගත යුතු වේ.

6. ....

ස්ථිර පොලී අනුපාතිකයක් යටතේ ණය ලබාගෙන ඇති ණයගැතියන්ට උද්ධමනය වාසිදායක වන්නේ අධික උද්ධමනයක් යටතේ දී, ගෙවීමට ඇති පොලියේ හා ණය වාරිකයේ මූර්ත අගය හීනවන බැවිනි. එනම් මූර්ත ණය බර අඩු වන බැවිනි.

7. ....

උද්ධමනයක දී තමන් නිෂ්පාදනය කරන භාණ්ඩයේ මිල ඉහළ ගිය විට ගොවීන්ගේ අලෙවි ආදායම වැඩි විය හැකි ය. එහෙත් ඔවුන් නිපදවන භාණ්ඩ වල මිල වැඩි නොවී අනෙකුත් භාණ්ඩවල මිල ඉහළ යාමෙන් ඔවුන්ගේ ක්‍රය ශක්තිය පහත වැටේ. කෙසේ වෙතත් උද්ධමනයක දී ගොවීන් භාවිත කරන යෙදවුම්වල මිල වැඩි වීමෙන් මූර්ත ආදායම අඩු විය හැකි ය.

8. ....

අඩු ඉතුරුම්, ආයෝජන අධෛර්යමත් කිරීම, ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් ඵලදායී ආයෝජනවල සිට ඵලදායී නොවන (වටිනා ලෝහ, මූර්ත දේපළ වැනි) ආයෝජනයන් සඳහා යොමු වීම හා අනාගත ලාභ පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාව වැඩි වීම යනාදිය තුළින් ආර්ථික වර්ධනය පහත වැටේ.

එබැවින් අඩු සහ ස්ථායී මට්ටමක උද්ධමන තත්ත්වයක් පවත්වා ගැනීම ආර්ථික වර්ධනයට හිතකර බව තර්ක කෙරේ.

9. ....

උද්ධමනයක දී කේවල් කිරීමේ ශක්තිය අඩු ස්ථාවර නාමික ආදායම් ලබන්නන්ගේ මූර්ත ආදායම අඩු වේ. නමුත් විචල්‍ය ආදායම් ලබන්නන්ට උද්ධමනකාරී තත්ත්වයක් යටතේ තම ආදායම් ඊට සරිලන ආකාරයට හැඩ ගස්වා ගැනීමේ හැකියාවක් ඇති බැවින් ඔවුන්ගේ ආදායම් වැඩි වේ. ඒ අනුව උද්ධමනකාරී තත්ත්වයක් යටතේ ස්ථාවර ආදායම් හා විචල්‍ය ආදායම් ලබන්නන් අතර ආදායම් පරතරය වැඩි වේ.

අනෙක් අතට උද්ධමනයක දී ණය ගැතියන්ට ලාභ ලැබෙන නිසාත්, ණය හිමියන්ට පාඩු සිදුවන නිසාත් ණය ගැතියන් හා ණය හිමියන් අතර ආදායම් පරතරය ද වැඩි වේ.

10. ගෙවුම් ශේෂයට අවාසිදායක වේ.

උද්ධමනය ගෙවුම් ශේෂය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය සාකච්ඡා කළ යුත්තේ මෙරට උද්ධමන වේගය සහ ලෝක උද්ධමන වේගය පදනම් කරගෙන ය.

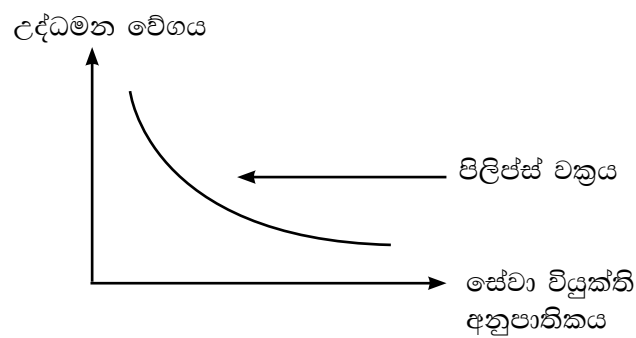
ලෝක උද්ධමන වේගයට වඩා මෙරට උද්ධමන වේගය වැඩි නම් විදේශිකයන්ට දේශීය භාණ්ඩවල මිල ඉහළ බැවින් අපනයනවල තරගකාරීත්වය අඩු වී අපනයන අධෛර්යමත් වේ. අනෙක් අතට ස්වදේශිකයන්ට විදේශීය භාණ්ඩ ලාභදායක බැවින් ආනයන අධෛර්යමත් වේ. එය ගෙවුම් ශේෂ උෂ්කරතා ඇති වීමට හා මුදලේ බාහිර අගය ක්ෂය වීමට හේතු වේ. මෙරට උද්ධමන වේගය ලෝක උද්ධමන වේගයට වඩා අඩු නම් අපනයන දිරිගැන්වී ආනයන අධෛර්යමත් වී ගෙවුම් ශේෂය යහපත් අතට හැරේ. (ආනයන හා අපනයන ඉල්ලුම් නම්‍යතාව ද මෙහි දී බලපායි.)

11. විදේශ ආයෝජන අධෛර්යමත් වේ.

විදේශ ආයෝජකයන් තීරණ ගනු ලබන්නේ තම රටේ උද්ධමන වේගය හා ආයෝජනය කරන රටේ උද්ධමන වේගය, ඒ ඒ රටවල පොළී අනුපාතික හා ආයෝජන පොළී අනුපාතික යනාදිය සැසඳීමෙනි. ඒ අනුව දිගින් දිගට ම පවත්නා උද්ධමනයක් විදේශීය ප්‍රාග්ධනය ගලා ඒම අධෛර්යමත් කරන අතර රටින් පිටට ප්‍රාග්ධනය ගලායාම අධෛර්යමත් කරයි.

12. සේවා වියුක්තිය පහළ වැටේ.

සේවා වියුක්තිය සහ උද්ධමනය අතර ප්‍රතිලෝම සම්බන්ධයක් පවතී. උද්ධමනය හේතුවෙන් භාණ්ඩවල මිල ඉහළ යන නිසා නිෂ්පාදකයින් සැපයුම ඉහළ දැමීමට උත්සාහ දරයි. එබැවින් සේවා නියුක්තිය ඉහළ යාමක් සිදු වී සේවා වියුක්තිය පහළ යයි. (මෙය පිලිප්ප් වක්‍රය මගින් ද පැහැදිලි වේ.) එමෙන් ම උද්ධමනයක දී විශේෂයෙන් ම අවිධිමත් අංශයේ ද රැකියා අවස්ථා සුලභ වීම කරණ කොට ගෙන සේවා වියුක්තිය පහත වැටේ.

13. මුදලේ කාර්යයන්

මුදලේ ක්‍රය ශක්තිය ස්ථාවර මට්ටමක පැවතීම මුදලේ කාර්යයන්හි කාර්යක්ෂමතාව කෙරෙහි සෘජුව බලපායි. උද්ධමනය මුදලේ ක්‍රය ශක්තිය හීන කරන අතර, එමගින් මුදලේ අපේක්ෂිත කාර්යයන් කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑම් කරයි.

1. උද්ධමනයක දී මුදලේ ක්‍රය ශක්තිය පහළ යාමෙන් මුදල් කෙරෙහි විශ්වාසය පිරිහී, මුදල් විනිමය මාධ්‍යක් වශයෙන් ක්‍රියා කිරීම ඇණ හිටිය හැකි ය.
2. උද්ධමනයක දී වටිනාකමේ සන්නිධියක් ලෙස මුදල් තවදුරටත් ආකර්ෂණීය නොවේ.
3. උද්ධමනය ණයගැතියන්ට වාසිදායක වී ණයහිමියන්ට අවාසිදායක වන බැවින් විලම්බිත ගෙවුම් මාධ්‍යක් වශයෙන් ද මුදලෙහි වැදගත්කම අඩු වේ.

උද්ධමනය පාලනය කළ හැකි ආකාර

උද්ධමනය පාලනය කරමින් මිල ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා රජය මෙන් ම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ද මූලික වී කටයුතු කරයි. එවැනි පියවර කීපය කි.

01. සමාහාර ඉල්ලුමේ වර්ධනය සීමා කිරීම

ඉල්ලුමෙන් ඇඳුණු උද්ධමනය පාලනය කිරීම සඳහා සමාහාර ඉල්ලුමේ වර්ධනය සීමා කළ යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ. මේ සඳහා මුදල් සැපයුමේ ප්‍රසාරණය පාලනය කිරීම සඳහා පහත ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කෙරේ.

- .....
(බොහෝ විට ඉල්ලුමෙන් ඇඳුණු උද්ධමනයක් පාලනය කිරීම සඳහා)

- .....
(බොහෝ විට පිරිවැයෙන් තල්ලුවූ උද්ධමනයක් පාලනය කිරීම සඳහා)

02. සමාහාර සැපයුමේ වර්ධනය වේගවත් කිරීම

පිරිවැයෙන් තල්ලු වූ උද්ධමනය පාලනය කිරීම සඳහා සමාහාර සැපයුමේ වර්ධනය (නිෂ්පාදනයේ වර්ධනය) වේගවත් කිරීම තුළින් උද්ධමන වේගය පහළ හෙළිය හැකි බව මින් අදහස් වේ. විනිමය සමීකරණය ($MV = PY$) තුළින් ද මෙය තහවුරු වේ. මේ සඳහා පහත ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කෙරේ.

- .....
- .....
- .....

03. සෘජුව ම රජය මැදිහත් වී උද්ධමනය පාලනය

- .....
- .....
- .....

04. කාර්යක්ෂමව සම්පත් බෙදාහැරීමෙහි ලා ඇති බාධක ඉවත් කිරීම

වෙළෙඳ බාධක ඉවත් කිරීම තුළින් වෙළෙඳ පොළ යාන්ත්‍රණය කාර්යක්ෂම කිරීම මින් අදහස් වේ.

- අවම වැටුප් නීති ඉවත් කිරීම
- නියාමන ආයතන මගින් මිල නියම කිරීම ඉවත් කිරීම
- තීරුබදු ඉවත් කිරීම හෝ සහන ලබා දීම
- සලාක හා සහනාධාර ඉවත් කිරීම
- බදු අනුපාතික පහළ හෙළීම
- වඩා යහපත් පාරිසරික නීති හා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම

Past Questions

---

01. උද්ධමනය අඛණ්ඩව ඉහළ මට්ටමක පැවතීම ආර්ථික වෘද්ධියට බලපායි, මක්නිසාද යත්, (A/L 2004)

- (1) ඉහළ යන මිල ගණන් පෙළඹීමක් කරන නිසා ආර්ථිකය පුරා ආයෝජනය වැඩිවීමෙන් වෘද්ධි අනුපාතිකය ඉහළ යන බැවිනි
- (2) වැඩියෙන් ණය ගැනීම ධෛර්යමත් කිරීම මගින් ආර්ථික වෘද්ධිය ඉහළ යන බැවිනි.
- (3) ආයෝජකයන්ගේ විශ්වසනීයත්වය වැඩිවීම තුළින් ආර්ථික වෘද්ධිය ඉහළ යන බැවිනි.
- (4) අනාගත ලාභ පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාව වැඩි කිරීම තුළින් ආර්ථික වෘද්ධිය පහත වැටෙන බැවිනි.
- (5) උද්ධමන අනුපාතිකයට සමානුපාතිකව හෝ ඊට වැඩි වේගයකින් හෝ අගය ඉහළ යන මූර්ත දේපොළ සහ රත්රන් වැනි වත්කම්වල වැඩියෙන් ආයෝජනය කිරීමට පෙළඹෙන බැවිනි.

02. උද්ධමනයෙහි පිරිවැය කවරේ ද? [A/L 2020-New]

විශේෂ සටහන්

උද්ධමන වේගයන්

1. ප්‍රසර්පණ උද්ධමනය - Creeping Inflation (මධ්‍යස්ථ උද්ධමනය - Moderate Inflation)

ප්‍රසර්පණ උද්ධමනය යනු දිගු කලක් තිස්සේ මධ්‍යස්ථ හා තරමක් අනවරත වේගයකින් සිදුවන උද්ධමනය යි. මිල ගණන් සෙමින් වැඩි වන මේ ආකාරයේ උද්ධමනයක් තනි ඉලක්කමේ අගයක්ව (One digit) පවතී. එනම් 10% කට අඩු උද්ධමනය කි. මෙවැනි තත්ත්වයක දී ආර්ථිකයකට දැඩි පීඩනකාරී ප්‍රතිඵලයක් ඇති නොවේ.

උදා :- 2008 වසරෙන් පසු මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ මෙවැනි තත්ත්වයක් දක්නට ලැබේ.

2. සීඝ්‍ර (ජවන) උද්ධමනය - Galloping Inflation

ජවන උද්ධමනයක් යනු ඉහළ වේගයකින් හට ගන්නා උද්ධමනීය තත්ත්වය කි. වාර්ෂික උද්ධමන අනුපාතය ඉලක්කම් දෙකේ හෝ තුනේ අගයක්ව (Dual Digit or Triple Digit) පවතින තත්ත්වය කි. සීඝ්‍ර උද්ධමනයක් ආර්ථිකයකට බෙහෙවින් අහිතකර ලෙස බලපායි. මුදලේ අගය ශීඝ්‍රයෙන් පහළ බසින අතර මිනිසුන් භාණ්ඩ හා සේවා රැස්කිරීමට ද, නිෂ්චල දේපල මිල දී ගැනීමට ද පෙළඹේ.

උදා : 1. රුසියාවේ සිදු වූ සමාජ පරිවර්තනයෙන් පසුව මෙවැනි උද්ධමනයක් දැකිය හැකි විය.

2. මෑත කාලයේ දී බොල්වියාව, බ්‍රසීලය, ආර්ජන්ටිනාව හා නිකරගුවාව වැනි ලතින් ඇමරිකානු රටවල මෙවැනි තත්ත්වයන් ඇති විය.

3. අතප්‍රද්ධමනය - Hyperinflation

අතප්‍රද්ධමනය යනු අතිශය බිහිසුණු වේගයකින් පොදු මිල මට්ටමේ ඉහළ යාමක් සිදුවන තත්ත්වය කි. මෙහි දී උද්ධමන වේගය ඉලක්කම් හතර හෝ ඊට වැඩි අගයක්ව (Quadruple / four digit) පවතී. ඇතැම් විට උද්ධමන වේගය සියයට මිලියන ගණනක් විය හැක. මෙහි දී මාසික උද්ධමනය 50%ක තරම් වේගයෙන් ඉහළ යයි. අතප්‍රද්ධමනයට ප්‍රධාන ම හේතුව මුදල් සැපයුමේ වේගවත් ප්‍රසාරණය යි. බොහෝ අවස්ථාවල යුධ වියදම් පියවා ගැනීම සඳහා රජය මුදල් නෝට්ටු මුද්‍රණය කිරීම නිසා අතප්‍රද්ධමනයන් හටගෙන ඇත. අතප්‍රද්ධමනයක දී මුදලේ අගය ශුන්‍ය දක්වා අඩු විය හැකි අතර මුදල් නෝට්ටු හැල්ලු වී ආර්ථිකය බාධා ක්‍රමයට පරිවර්තනය විය හැක.

- උදා :
- 2016 වසරේ සිට වෙනිසියුලාවේ පවතින උද්ධමනය.
(2016 - මේ දක්වා උද්ධමනය 53,798,500%)
  - 2004 - 2009 රොබට් මුගාබේගේ පාලන කාලය තුළ සිම්බාබ්වේ හි ඇති වූ අතප්‍රද්ධමනය (2000 දී 231,000 000 %)
  - 1946 දී හංගේරියාවේ ඇති වූ අතප්‍රද්ධමනය.
  - පළමුවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු (1920 - 23 කාලයේ) ජර්මනියේ ඇති වූ අතප්‍රද්ධමනය (මෙහිදී මිල දර්ශකය 1 සිට 10,000,000,000 දක්වා ඉහළ ගිය බව වාර්තා වේ.)
  - 1980 ගණන්වල යුගෝස්ලෝවියාවේ හා බෙල්ජියම් හටගත් අතප්‍රද්ධමනය.

